



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 332/2019-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou GOREJ Legal, s. r. o., Krmanova 14, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Roman Gorej, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 S 117/2016 zo 6. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 S 117/2016 zo 6. augusta 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 103944002/2016 z 20. septembra 2016 krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 6 S 117/2016 z 19. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok“) tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

Proti rozsudku podal sťažovateľ 1. augusta 2018 kasačnú sťažnosť.

3. Sťažovateľ uviedol, že 15. októbra 2018 mu bolo doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 S 117/2016 z 3. októbra 2018 o zastavení konania (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol: *„... právny zástupca sťažovateľa vyhl'adal vo svojej elektronickej schránke všetky elektronické zásielky vz'ahujúce sa k veci..., aby overil, či a kedy mu bola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku od krajského súdu. Právny zástupca sťažovateľa zistil, že dňa 12.09.2018 potvrdil krajskému súdu doručenkou o prijatí elektronickej zásielky, avšak po odoslaní doručenky krajskému súdu k skutočnému doručeniu elektronických dokumentov nedošlo.*

Proti uzneseniu o zastavení konania preto podal sťažovateľ sťažnosť zo dňa 29.10.2018, ktorú odôvodnil tým, že mu nebola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku za podanie kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ zároveň, pridržajúc sa poučenia nachádzajúceho sa v bode 3 odôvodnenia uznesenia o zastavení konania, zaplatil súdny poplatok v lehote pre podanie sťažnosti, a to e-kolkami na výtlačku výzvy krajského súdu zo dňa 30.08.2018, ktorú získal nahliadnutím do elektronického súdneho spisu.“

Krajský súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa z 29. októbra 2018 zamietol.

4. Sťažovateľ porušenie už označených práv napadnutým uznesením odôvodnil tým, že v čase podania kasačnej sťažnosti nemohol zaplatiť súdny poplatok, pretože nepoznal potrebné platobné údaje, ako aj tým, že údaje na elektronickej doručenke sa nezakladajú na pravde. Podľa slov sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením rozhodol v rozpore

s predchádzajúcim uznesením vyššieho súdneho úradníka (uznesenie krajského súdu o zastavení konania z 3. októbra 2018), keďže podľa tohto uznesenia v prípade, že sťažovateľ zaplatí súdny poplatok v lehote na podanie odvolania, bude uznesenie o zastavení konania zrušené.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezhom: *„Základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn.: 6S/117/2016 zo dňa 06.08.2019 porušené bolo.*

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn.: 6S/117/2016 zo dňa 06.08.2019 vydané zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť trovy konania sťažovateľa...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 zákona o ústavnom súde neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

12. Podstata sťažovateľovej ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdení, že krajský súd porušil jeho už označené práva napadnutým uznesením, pokiaľ nevyhodnotil sťažovateľom prednesené dôkazy v jeho prospech a nezohľadnil skutočnosť, že sťažovateľ súdny poplatok zaplatil napriek tomu, že mu výzva na zaplatenie súdneho poplatku nebola reálne doručená.

13. Ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 35/02, I. ÚS 105/06, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011).

14. Rozhodovanie o tom, či sú splnené zákonom (v danom prípade zákonom Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov) ustanovené podmienky na zastavenie konania, spadá výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov s ohľadom na princíp nezávislosti súdnictva (súdov) vyplývajúci z čl. 141 ods. 1 ústavy. Je preto vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii príslušných zákonných ustanovení vychádzať. Ústavnému súdu neprislúcha prehodnocovať právne závery všeobecných súdov, ku ktorým pri rozhodovaní o nárokoch účastníkov konania dospeli (m. m. III. ÚS 27/2012, III. ÚS 164/2017).

15. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

16. Z judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07) ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom.

17. Krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: „Z písomných dokladov súdu vyplýva, že výzva spolu s prílohami bola žalobcovi riadne doručená. Rovnako táto okolnosť vyplýva aj z výsledkov prešetrovania doručovania Ústredným portálom verejnej správy. Zaplatenie súdneho poplatku v lehote na podanie odvolania, resp. sťažnosti proti uzneseniu o zastavení konania nemá vplyv na rozhodnutie o sťažnosti, vzhľadom na to, že ustanovenie § 10 ods.3 v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia takúto možnosť nepripúšťa.“

18. Pokiaľ sťažovateľ argumentuje tým, že súdny poplatok nemohol zaplatiť z dôvodu nedoručenia výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, ústavný súd poukazuje na to, že súdny poplatok za kasačnú sťažnosť je splatný podaním kasačnej sťažnosti. Účelom výzvy na zaplatenie súdneho poplatku nie je uloženie samotnej povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale ide iba o upozornenie na to, že súdny poplatok nie je uhradený. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok vyplýva priamo zo zákona [§ 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov].

19. Po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu vrátane sťažovateľom prezentovaných nosných úvah ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu je primeraným spôsobom odôvodnené a krajský súd v ňom v okolnostiach danej veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené námietky. Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že právny záver krajského súdu v napadnutom rozhodnutí nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

20. V napadnutom uznesení krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu.

21. Ústavný súd na záver považuje za potrebné upriamiť pozornosť sťažovateľa na skutočnosť, že do situácie, ktorú on sám vníma ako nespravodlivú, sa dostal vlastným procesným postupom (konaním, resp. nekonaním), dôsledky ktorého (za súčasného poučenia súdu) mohol a mal predvídať, a to o to viac v situácii, keď bol v konaní pred krajským súdom kvalifikovane právne zastúpený.

Ústavný súd dáva do pozornosti časové okolnosti uvedené v ústavnej sťažnosti, a teda, že právny zástupca sťažovateľa mal vedomosť o doručení výzvy už 12. septembra 2019 („... potvrdil krajskému súdu doručenkou o prijatí elektronickej zásielky, avšak po odoslaní doručenky krajskému súdu...“), avšak samotný súdny poplatok zaplatil až

po vydaní uznesenia vyššieho súdneho úradníka o zastavení konania, resp. v lehote na podanie odvolania, „a to e-kolkami na výtlačku výzvy krajského súdu zo dňa 30.08.2018, ktorú získal nahliadnutím do elektronického súdneho spisu“. Ústavný súd poznamenáva, že právnenému zástupcovi nič nebránilo v tom, aby nahliadol do spisu už v čase, keď zistil, že došlo podľa sťažovateľa k technickým problémom s doručovaním.

22. Ústavný súd už len pre úplnosť dodáva, že jeho pozornosti neušla ani skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľa v texte ústavnej sťažnosti (doručenej ústavnému súdu 4. októbra 2019) opakovane poukazuje na znenie už neplatného a neúčinného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti právnenému zástupcovi sťažovateľa, že od 1. marca 2019 sa konanie pred ústavným súdom spravuje novou právnou úpravou – zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

23. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, dospel k záveru, že je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu